

Mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora o Komunikaciji Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija – Izgradnja digitalne budućnosti Europe

(COM(2020) 67 final)

(2020/C 364/14)

Izvjestitelj: **Ulrich SAMM**

Suizvjestitelj: **Jakob Krištof POČIVAVŠEK**

Zahtjev za savjetovanje:	Komisija, 9.3.2020.
Pravni temelj:	članak 304. Ugovora o funkcioniranju Europske unije
Nadležna stručna skupina:	Stručna skupina za jedinstveno tržište, proizvodnju i potrošnju
Datum usvajanja u Stručnoj skupini:	25.6.2020.
Datum usvajanja na plenarnom zasjedanju:	16.7.2020.
Plenarno zasjedanje br.:	553
Rezultat glasovanja (za/protiv/suzdržani):	216/1/3

1. Zaključci i preporuke

1.1. Europski gospodarski i socijalni odbor (EGSO) već je pozdravio inicijative Komisije za olakšavanje razvoja digitalnog gospodarstva i društva i zadovoljan je što se taj zamah pojačava paketom novih inicijativa u širokom rasponu područja.

1.2. EGSO zagovara europski put k digitalizaciji iskorištavanjem mogućnosti za gospodarstvo zajedno sa zaštitom naših podataka, kako bi se osigurala privatnost i samoodređenje. Izrazito je poželjno da Komisija sve svoje inicijative usmjerava na ljude.

1.3. EGSO smatra da je Europa na dobrome putu, ali kraj te priče još nije na vidiku. Digitalizacija se brzo razvija i europsko zakonodavstvo mora držati korak. To iziskuje dobar i ambiciozan regulatorni okvir, uključujući zakonski obvezujuća etička pravila i jasna pravila o odgovornosti. EGSO je uvjeren da takav dinamičan razvoj također zahtijeva fleksibilne i prilagodljive procese koji pak iziskuju stalan dijalog između uključenih strana. Konkretno, trebalo bi biti obvezno da zaposlenici mogu izraziti svoje mišljenje. EGSO je kao predstavnik organizacija civilnog društva spreman sudjelovati u tome.

1.4. Važno je ulagati u prave tehnologije budućnosti, promicati osposobljavanje ljudi i stvoriti povjerenje među građanima, potičući ih da aktivno sudjeluju u transformaciji. Digitalna transformacija mora biti pravedna, održiva i društveno prihvatljiva.

1.5. EGSO se slaže s mišljenjem Komisije da moramo izgraditi istinsko europsko jedinstveno tržište podataka – europski podatkovni prostor temeljen na europskim pravilima i vrijednostima. EGSO pozdravlja inicijativu za osmišljavanje nove industrijske strategije EU-a kojom će se utvrditi mjere za olakšavanje prelaska na digitalniju, čistu, kružnu i globalno konkurentnu industriju EU-a s održivim poduzećima, uključujući strategiju za mala i srednja poduzeća.

1.6. EGSO naglašava da se europska tehnološka suverenost ne bi smjela određivati u opreci s drugima i da ne bi smjela ići nauštrb prednosti globalne suradnje. Međutim, mora se voditi dovoljno računa i o potrebama Europljana i europskog socijalnog modela, uzimajući kao referentnu točku europski stup socijalnih prava.

1.7. Obrazovanje i osposobljavanje koji pružaju digitalne vještine ključni su kao priprema za digitalni život. EGSO pozdravlja usredotočenost Komisije na digitalne kompetencije i vještine, ali poziva Komisiju da jasnije istakne razliku između tehničkih i socijalnih kompetencija, iako su obje kategorije od ključne važnosti. Potrebno je uložiti dodatne napore i osigurati sredstva za digitalno osposobljavanje pripadnika socijalno ugroženih skupina.

1.8. Europska digitalna budućnost koja se temelji na pristupu usmjerenom na ljude bit će uspješna samo ako ljudi imaju povjerenja. EGSO napominje da Komisija namjerava jasno istaknuti razliku između aplikacija visokog rizika koje bi trebale podlijegati strogoj regulaciji i aplikacija niskog rizika, kod kojih je dovoljno pouzdati se u samoregulaciju i tržišne mehanizme. EGSO pozdravlja taj opći pristup, ali također naglašava da je potrebna detaljna i temeljita analiza različitih aplikacija.

1.9. EGSO također pozdravlja pristup usmjeren na ljude kad je riječ o izazovima koji proizlaze iz internetskih platformi za radnike. Poboľjšani pravni okvir koji bi spriječio nesigurne uvjete rada i osigurao prava radnika na internetu, uključujući kolektivno pregovaranje, jedan je od važnih aspekata tog pristupa.

1.10. EGSO smatra da razvoj digitalnih javnih usluga za digitalnu budućnost nije obuhvaćen, posebno s obzirom na to da bi prekogranične usluge e-uprave mogle ojačati (digitalno) jedinstveno tržište i poboljšati javnu regulaciju i koordinaciju.

1.11. U okolnostima nedavne – još uvijek aktualne – pandemije koronavirusa (COVID-19) društvo se suočava sa sagledavanjem stvarnog stanja u pogledu upotrebe digitalne tehnologije, što je dovelo do mnogih novih izazova. Potreba za komuniciranjem, učenjem i radom na daljinu pokazala je da mnogi nisu prikladno pripremljeni za učinkovito korištenje suvremenih digitalnih tehnologija, ali i da digitalna infrastruktura nema kapacitete za osiguravanje jednakog pristupa i uključivog sudjelovanja putem digitalnih tehnologija.

1.12. Potreba za promjenom navika zbog mjera nacionalnih vlada usmjerenih na suzbijanje širenja COVID-a 19 mogla bi, dugoročno gledajući, imati dugotrajne učinke na potrošačke prakse i radne odnose. Pri izradi novih politika povezanih s ovom temom u obzir treba uzeti pozitivne i negativne učinke navedene promjene. Digitalnu transformaciju trebala bi pratiti sveobuhvatna istraživačka inicijativa u području „digitalizacije za dostojanstven rad”, koja će biti usmjerena na rad i financirati se sredstvima EU-a. EGSO je uvjeren da će digitalizacija biti dugoročno uspješna samo uz učinkovit ustroj sustava industrije 4.0 koji je prilagođen zaposlenicima ⁽¹⁾.

2. Uvod i sažetak Komunikacije

2.1. Ovom komunikacijom nova Komisija predstavlja krovni dokument u kojem se opisuje niz inicijativa koje će pomoći izgradnji digitalne budućnosti Europe. Potreba da Europa predvodi tranziciju prema zdravom planetu i novom digitalnom svijetu zahtijeva da izazovi zelene i digitalne transformacije idu ruku pod ruku, tako da digitalne tehnologije podržavaju zeleni plan u skladu s ciljevima održivog razvoja.

2.2. U tu svrhu Komisija je najavila paket inicijativa. Razne inicijative predstavljene i najavljene za ovu i sljedeću godinu podijeljene su u tri glavna stupa:

Tehnologija u interesu građana:

- Bijela knjiga o umjetnoj inteligenciji (COM(2020) 65 final / vidjeti INT/894);
- Strategija za kvantnu tehnologiju, lanac blokova i superračunalstvo;
- Akcijski plan za 5G i 6G tehnologiju (predstavljen u dokumentu COM(2020) 50 final / vidjeti TEN/704);
- Akcijski plan za digitalno obrazovanje i ažurirani program vještina;
- Inicijative za poboljšanje uvjeta rada platformskih radnika;
- Standardi za siguran i neograničen protok podataka i usluga javnog sektora.

⁽¹⁾ SL C 190, 5.6.2019., str. 17.

Pravedno gospodarstvo koje potiče tržišno natjecanje:

- Europska podatkovna strategija (predstavljena u dokumentu COM(2020) 66 final / vidjeti TEN/708);
- Preispitivanje prikladnosti pravila EU-a o tržišnom natjecanju;
- Paket o industrijskoj strategiji;
- Komunikacija o oporezivanju poslovanja za 21. stoljeće;
- Nova strategija za potrošače.

Otvoreno, demokratsko i održivo društvo:

- Nova i revidirana pravila za produbljivanje unutarnjeg tržišta digitalnih usluga;
- Revizija Uredbe eIDAS;
- Akcijski plan za medijski i audiovizualni sektor;
- Akcijski plan za europsku demokraciju;
- Europska strategija za kibersigurnost;
- Inicijativa za razvoj visokopreciznog digitalnog modela Zemlje;
- Inicijativa za kružni pristup elektroničkim uređajima;
- Promicanje elektroničke zdravstvene evidencije.

2.3. Kako bi se promicali interesi Europe kao globalnog igrača, najavljena je i globalna strategija za digitalnu suradnju i strategiju standardizacije.

3. Europski način – stavljanje ljudi u središte digitalizacije

3.1. Digitalizacija otvara pregršt novih mogućnosti da građani na dosad nezabilježen način donose odluke koje pridonose boljem životu. Međutim, što više digitalizacija utječe na naše živote i što smo više međusobno povezani, to smo ranjiviji na zlonamjerne kibernetičke aktivnosti, manipulacije i tehnologije koje narušavaju našu autonomiju.

3.2. Stoga EGSO zagovara europski put prema digitalizaciji, utemeljen na europskim vrijednostima, iskorištavanjem mogućnosti za gospodarstvo zajedno sa zaštitom naših podataka, kako bi se osigurala privatnost i samoodređenje. Izrazito je poželjno da Komisija sve svoje inicijative usmjerava na ljude.

3.3. EGSO također pozdravlja pristup usmjeren na ljude kad je riječ o izazovima koji proizlaze iz internetskih platformi za radnike. Poboļšani okvir koji bi spriječio nesigurne uvjete rada i osigurao prava radnika na internetu, uključujući kolektivno pregovaranje, jedan je od važnih aspekata tog pristupa. EGSO naglašava da rad na platformama obavljaju samozaposlene osobe i zaposlenici. Samozaposlene osobe rade na temelju ugovora B2B ili B2C. Kodeksi ponašanja i trgovinski uvjeti za ugovore B2B, sastavljeni na europskoj razini, trebali bi omogućiti pošteno tržišno natjecanje među poduzećima svih veličina i spriječiti lažno samozapošljavanje.

3.4. EGSO također naglašava važnost digitalnih rješenja za provedbu zelenog plana, posebno u vezi s kružnim gospodarstvom. Neki od ostalih izazova koje usput treba svladavati odnose se na potrošnju energije, sirovine za informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT) i mogućnost recikliranja IKT opreme.

3.5. Europa je na dobrome putu, ali kraj te priče još nije na vidiku. Na primjer, Opća uredba o zaštiti podataka i etičke smjernice za umjetnu inteligenciju bili su važan korak. No digitalizacija se brzo razvija i europsko zakonodavstvo mora držati korak. To iziskuje dobar i ambiciozan regulatorni okvir, uključujući zakonski obvezujuća etička pravila i jasna pravila o odgovornosti. EGSO je uvjeren da taj dinamičan razvoj također zahtijeva fleksibilne i prilagodljive procese koji pak iziskuju stalan dijalog između uključenih strana. EGSO je kao predstavnik organizacija civilnog društva spreman da mu se priključi.

3.6. EGSO smatra da nedostaje jasan naglasak na potrebi za održivim demokratskim strukturama za izgradnju kapaciteta i povjerenja u radne odnose. EGSO je uvjeren da temeljne promjene u poduzećima putem digitalizacije mogu biti uspješne samo ako postoji odnos povjerenja između uprave poduzeća i predstavnika zaposlenika. Međutim, porast populističkih pokreta u 21. stoljeću dovodi u pitanje tradicionalne oblike izgradnje povjerenja putem društvenog zagovaranja. Stoga je potrebno poduzeti odgovarajuće mjere za potporu socijalnom dijalogu na razini EU-a. Riječ je o socijalnim propisima u poduzećima, njihovim gospodarskim rezultatima i jačanju demokratskih promjena općenito.

4. Pravedno gospodarstvo koje potiče tržišno natjecanje

4.1. Podaci su postali ključan čimbenik u našem gospodarstvu. EGSO se slaže s mišljenjem Komisije da moramo izgraditi istinsko europsko jedinstveno tržište podataka – europski podatkovni prostor temeljen na europskim pravilima i vrijednostima. EGSO pozdravlja inicijativu za osmišljavanje nove industrijske strategije EU-a kojom će se utvrditi mjere za olakšavanje prelaska na digitalniju, čistu, kružnu i globalno konkurentnu industriju EU-a, uključujući strategiju za mala i srednja poduzeća.

4.2. EGSO također smatra da bi se pravila koja se primjenjuju izvan interneta – od pravila o tržišnom natjecanju, jedinstvenom tržištu i zaštiti potrošača do pravila o intelektualnom vlasništvu, oporezivanju i pravima radnika – trebala primjenjivati i na internetu želimo li osigurati ravnopravne uvjete.

4.3. EGSO je uvjeren da će za održavanje vrhunske razine računalstva visokih performansi biti potrebno znatno povećanje ulaganja (u državama članicama EU-a) u kombinaciji s jakim europskim programom istraživanja i inovacija i da će industrijski pristup razvoju nove generacije mikročipova male snage u Europi smanjiti ovisnost EU-a o uvozu.

4.4. EGSO čvrsto vjeruje da inovacije i ulaganja, posebno javna, mogu također pomoći u uklanjanju regionalnih razlika u razvoju ako je pristup digitalnoj infrastrukturi, a samim tim i digitalnom tržištu, dostupan i u udaljenim područjima. Ovo je *conditio sine qua non* ako želimo da u digitalnoj transformaciji nitko ne zaostaje.

4.5. EGSO naglašava da se europska tehnološka suverenost ne bi smjela određivati u opreci s drugima i da ne bi smjela ići nauštrb prednosti globalne suradnje. Međutim, mora se voditi dovoljno računa i o potrebama Europljana i europskog socijalnog modela, uzimajući kao referentnu točku mjere Europske komisije za jačanje europskog stupa socijalnih prava. Primjena europskih vrijednosti (zaštita podataka, privatnost, socijalna zaštita, održivost) mogla bi postati konkurentna prednost ako se poveća osviještenost javnosti i poduzeća o metodama obrade podataka kojima se služe treće strane (SAD) i o nadzornom potencijalu digitalnih sustava (Kina).

4.6. Komisija s pravom navodi kako se moramo pobrinuti da sistemska uloga određenih internetskih platformi i tržišna snaga koju steknu ne ugroze pravednost i otvorenost naših tržišta. U tu svrhu te kako bi se potaknuo razvoj internetskih platformi u EU-u, pravilima na razini EU-a trebalo bi osigurati jednake uvjete i pristup glavnim pokretačima digitalnih inovacija⁽²⁾ (posebno podataka), kao i ekosustavu proizvoda kojima se koriste potrošači.

4.7. Komisija navodi da je osiguravanje pravednosti digitalnog gospodarstva velik izazov. Stoga je od ključne važnosti osigurati je. U tu svrhu EGSO podržava namjeru da se po potrebi donesu dodatna pravila za osiguravanje tržišnog natjecanja, pravednosti i inovacija te mogućnosti ulaska na tržište, ali i javnih interesa koji nadilaze pitanja tržišnog natjecanja ili ekonomska pitanja. EGSO napominje da će u tom pogledu oporezivanje digitalne ekonomije imati važan utjecaj. Međunarodna i europska rješenja na području digitalnog oporezivanja bit će važna, a EU bi trebao nastojati postići pravedno digitalno oporezivanje kojim se sprečavaju fragmentacija i jednostrane mjere.

⁽²⁾ De STREEL, A., *Contribution to Growth: European Digital Single Market. Delivering improved rights for European citizens and businesses* („Doprinos rastu: europsko jedinstveno digitalno tržište. Ostvarivanje boljih prava za europske građane i poduzeća“), Europski parlament, Luxembourg, 2019.

4.8. EGSO pozdravlja tu inicijativu kojom se namjeravaju poboljšati uvjeti rada za radnike na platformama, s posebnim naglaskom na vještinama i obrazovanju; međutim, također će biti potrebno savladati izazove kao što su radni status, zastupanje radnika i mjere za povećanje socijalne zaštite radnika na platformama te rješavanje sporova i ostvarivanje prava. To je posebno važno za prekogranične radnike. Na zahtjev predstojećeg njemačkog predsjedništva Vijeća, EGSO će raditi na razmatračkom mišljenju o dostojanstvenom radu u ekonomiji platformi.

4.9. EGSO smatra da razvoj digitalnih javnih usluga za digitalnu budućnost nije obuhvaćen u Komunikaciji Komisije, posebno s obzirom na to da bi prekogranične usluge e-uprave mogle ojačati (digitalno) jedinstveno tržište i poboljšati javnu regulaciju i koordinaciju.

5. Obrazovanje kao priprema za digitalni život

5.1. Obrazovanje i osposobljavanje koji pružaju digitalne vještine ključni su kao priprema za digitalni život. EGSO pozdravlja usredotočenost Komisije na digitalne kompetencije i vještine, ali poziva Komisiju da jasnije istakne razliku između tehničkih i socijalnih kompetencija, iako su obje kategorije od ključne važnosti. Za stvaranje „izvedivosti“, umjesto pukog prilagođavanja „zapošljivosti“, potrebne su mjere za kontinuiranu potporu cjeloživotnom učenju.

5.2. U budućnosti će većini profesionalaca trebati tehničke vještine (programiranje na različitim razinama). To predstavlja izazov za obrazovne sustave i ustanove za stručno osposobljavanje u državama članicama. Profesionalci moraju biti osposobljeni za nove alate i moraju biti svjesni njihovih značajki, ograničenja i rizika, jer u konačnici odgovornost snose upravo oni. Ipak, što veći broj građana morat će steći barem osnovne tehničke vještine kako bi mogli razumjeti i koristiti digitalne tehnologije i alate te kako bi njima mogli rukovati na produktivan, uključiv i siguran način. Osnovne tehničke vještine neophodan su preduvjet za to da osobe svih dobnih skupina, a posebno stariji, mogu razumjeti i sigurno koristiti digitalne tehnologije i alate.

5.3. Socijalne vještine ne zahtijevaju posebno tehničko znanje, ali treba ih stjecati u najranijoj mogućoj dobi. Socijalne vještine omogućuju djeci, potrošačima i građanima da razumiju pozadinu digitalnih sustava i iskoriste ih na najbolji način. Pomažu im da prepoznaju moguće prijetnje od manipulacije ili kriminala i procijene poplavu primljenih informacija. EGSO podsjeća da je opće obrazovanje i dalje najbolja priprema za budućnost.

5.4. Za upotrebu i rad s umjetnom inteligencijom potrebne su posebne vještine, znanje i osviještenost. U tu svrhu EGSO želi iskoristiti iskustvo Finske, koja predlaže da se što više ljudi osposobljava u području umjetne inteligencije putem internetskih tečajeva.

5.5. Kao što je EGSO već naglasio, u digitalnom dobu koje se brzo mijenja pomaganje pojedincima da steknu tek minimalan skup vještina nije dovoljno i ključno je osigurati da Jamstvo za vještine postane siguran put koji će ljudima pomoći te ih potaknuti da ostvare daljnji napredak sve do najviše razine vještina ⁽³⁾.

5.6. EGSO ponovno ističe važnost uloge socijalnih partnera u postizanju pravedne i pravične transformacije. Važno je da se u strategiji predvide potrebe za vještinama i na taj način podupire pravovremeno i primjereno prekvalificiranje i usavršavanje. Uloga socijalnih partnera i njihova uključenost u tom su pogledu od iznimne važnosti, baš kao i kada se vode rasprave o uvođenju novih tehnologija.

6. Pouzdanost i odgovornost – povjerenje u digitalni život

6.1. Europska digitalna budućnost koja se temelji na pristupu usmjerenom na ljude bit će uspješna samo ako ljudi imaju povjerenja. EGSO poziva na odgovarajuće mjere zaštite privatnosti, sigurnosti i upravljanja podacima te, naposljetku, na transparentnost algoritama umjetne inteligencije, što bi pomoglo da se stekne to povjerenje.

⁽³⁾ SL C 173, 31.5.2017., str. 45.

6.2. EGSO napominje da Komisija namjerava jasno istaknuti razliku između aplikacija visokog rizika koje bi trebale podlijegati strogoj regulaciji i aplikacija niskog rizika, kod kojih je dovoljno pouzdati se u samoregulaciju i tržišne mehanizme. EGSO pozdravlja taj opći pristup, ali također naglašava da je danas i za budući razvoj potrebna detaljna i temeljita analiza različitih aplikacija, a kada postoji sumnja, aplikacije treba smatrati visokorizičnima. EGSO posebno podržava odluku da se kao aplikacije visokog rizika klasificiraju one koje imaju utjecaj na prava radnika i kandidata za posao te predlaže da se ta odluka posebno namijeni jačanju digitalnih prava zaposlenika.

6.3. EGSO je već pozvao na razvoj standardnih postupaka ispitivanja kako bi se procijenila funkcionalnost i ograničenja digitalnih sustava (npr. pristranost, predrasude, diskriminacija, otpornost, stabilnost, sigurnost itd.). Ovisno o razini rizika, takva ispitivanja mogu provoditi bilo sami programeri i poduzeća bilo neovisne institucije. EGSO pozdravlja ideju Komisije o uspostavljanju dobrovoljnog sustava označavanja, sličnog onome koji je EGSO predlagao u vezi s europskim certifikatom za pouzdanu umjetnu inteligenciju.

6.4. EGSO pozdravlja namjeru Komisije da pokrene široku raspravu o iznimnim okolnostima pod kojima se može dopustiti prepoznavanje lica za potrebe daljinske biometrijske identifikacije. Propisima bi također trebalo zabraniti nesrazmjeran nadzor na radnom mjestu i diskriminaciju temeljenu na pristranim algoritmima.

6.5. EGSO ističe da povjerenje samo po sebi nije dovoljno; od ključne je važnosti i dalje kritičko razmišljanje temeljeno na općem obrazovanju. To je posebno važno u kontekstu suočavanja s dezinformacijama, koje predstavljaju prijetnju našoj demokraciji.

6.6. EGSO naglašava da povjerenje uključuje i poštovanje prava zaposlenika da ih se obavješćuje i da se s njima savjetuje. Prava na obavješćivanje i savjetovanje u slučaju promjena na radnom mjestu, kako je zajamčeno ugovorima EU-a, pretvaraju „zaposlenike” u „građane na radnom mjestu”.

6.7. EGSO naglašava da je zakonodavstvo EU-a posebno važno za zaštitu potrošača i zaposlenika koji ne posjeduju profesionalne digitalne vještine.

7. Utjecaj krize uzrokovane COVID-om 19 na digitalnu transformaciju

7.1. U okolnostima nedavne – još uvijek aktualne – pandemije koronavirusa (COVID-19) društvo se suočava sa sagledavanjem stvarnog stanja u pogledu upotrebe digitalne tehnologije, što je dovelo do mnogih novih izazova. Potreba za komuniciranjem, učenjem i radom na daljinu pokazala je da mnogi nisu prikladno pripremljeni za učinkovitu upotrebu suvremenih digitalnih tehnologija, ali i da digitalna infrastruktura nema kapacitete za osiguravanje jednakog pristupa ili uključivog sudjelovanja putem digitalnih tehnologija. Digitalne mreže nisu dovoljno proširene da bi se mogle nositi s povećanim opterećenjem i stoga će biti potrebno osigurati dostatna ulaganja kako bi se brza i učinkovita komunikacija učinila dostupnom ne samo u komercijalne svrhe, već i u privatnom životu, uključujući u udaljenim područjima.

7.2. Posebnu pozornost trebat će posvetiti ranjivim skupinama. Starije osobe koje nemaju dovoljno vještina i iskustva ili uopće ne posjeduju uređaje za korištenje internetskih platformi posebno su zakinute zbog nedostatka praktičnih sredstava komunikacije. Zbog toga su im otežani društveni kontakti s članovima obitelji i drugi kontakti, a socijalne i druge javne usluge postale su im nedostupne ili u najmanju ruku teže dostupne. Potrebno je uložiti dodatne napore i osigurati sredstva za digitalno osposobljavanje pripadnika socijalno ugroženih skupina.

7.3. Nadalje, karantena i privremeno zatvaranje granica između država članica pokazali su da postoje i neke druge posljedice i nedostaci povezani s trenutačnim stanjem na jedinstvenom digitalnom tržištu kada je riječ o pograničnim radnicima i radu na daljinu. Kriza uzrokovana COVID-om 19 dovela je do velikog porasta e-trgovine i bezgotovinskih plaćanja, ali i do porasta nepoštenih i prijevornih praksi. Potreba za promjenom navika zbog mjera nacionalnih vlada usmjerenih na suzbijanje širenja COVID-a 19 mogla bi, dugoročno gledajući, imati dugotrajne učinke na potrošačke prakse i radne odnose. Pri izradi novih politika povezanih s ovom temom u obzir treba uzeti pozitivne i negativne učinke navedene promjene.

7.4. Digitalni svijet u potpunosti je mobiliziran za pružanje stručnog znanja u borbi protiv COVID-a 19. Mnogo se raspravlja o pitanju aplikacija za digitalno praćenje (praćenje kontakata) s pomoću kojih bi se građane obavještavalo o tome da su u posljednjih nekoliko dana bili u kontaktu s nekim kome je dijagnosticiran COVID-19. EGSO izražava žaljenje zbog toga što europska inicijativa za digitalno praćenje tih kontakata, poznata kao PEPP-PT, odnosno „paneuropsko praćenje bliskih kontakata uz zaštitu privatnosti”, nije dovela do konsenzusa kojim bi se omogućilo uključivanje standardiziranih aplikacija u nacionalne zdravstvene strategije.

Bruxelles, 16. srpnja 2020.

Predsjednik
Europskog gospodarskog i socijalnog odbora
Luca JAHIER
